

Patiënteninformatie Cyclusanalyse

Als onderdeel van het oriënterend vruchtbaarheidsonderzoek (fertiliteitsonderzoek) is besloten uw cyclus goed in kaart te brengen. Dit wordt gedaan door middel van een cyclusanalyse. Dat houdt in dat we één cyclus (van menstruatie tot menstruatie) willen bekijken om te beoordelen of er sprake is van een normale cyclus.

Wat is een normale cyclus?

De natuurlijke menstruele cyclus van de vrouw loopt van de eerste dag van de menstruatie tot de eerste dag van de volgende menstruatie. Gemiddeld duurt een cyclus 28 dagen, waarvan de vrouw 3 tot 7 dagen menstrueert. Gedurende de eerste helft van de cyclus beginnen zich in beide eierstokken meerdere eiblaasjes (follikels) te ontwikkelen.

De meeste eiblaasjes stoppen halverwege de ontwikkeling; één eiblaasje echter komt tot volledige ontwikkeling. In dit eiblaasje zit de eicel die bij de eisprong zal vrijkomen. Deze ontwikkeling gebeurt onder invloed van hormonen uit de hypofyse. Deze hormonen heten het follikelstimulerend hormoon (FSH) en het luteïniserend hormoon (LH). Door een samenwerking tussen de eierstokken, de hypofyse en de 'hogere' hersencentra ontstaat er in het midden van de cyclus een sterke stijging (hormoonpiek) van het hormoon LH.

Deze stijging zorgt voor verdere uitrijping van de eicel en uiteindelijk voor de eisprong (ongeveer 36 uur na het begin van deze hormoonpiek). De eisprong treedt op rond de 14e dag bij een cyclus van 28 dagen. De eicel die uit de eierstok vrijgekomen is, wordt vervolgens door één van de eileiders opgevangen en naar de baarmoeder vervoerd. Als er geen zwangerschap ontstaat, begint 2 weken na de eisprong de menstruatie en start de cyclus opnieuw.

Hoe verloopt een cyclusanalyse?

Door middel van een cyclusanalyse wordt dus uw cyclus in kaart gebracht. Hierbij wordt één cyclus (van menstruatie tot menstruatie) bekeken om te beoordelen of er sprake is van een normale cyclus.

De eerste dag dat u helderrood bloedverlies hebt, telt u als de eerste cyclusdag. U neemt op de eerstvolgende werkdag na de 1e cyclusdag contact op met het secretariaat van Nij Barrahûs voor een afspraak voor een vaginale (inwendige) echo.

Deze afspraak moet plaatsvinden op de 2e, 3e of 4e dag van uw cyclus, tenzij uw behandelend arts anders met u heeft afgesproken.

Patiënteninformatie Cyclusanalyse

Tijdens de vaginale echo die dan wordt gemaakt, wordt gekeken of er geen cystes zijn en geen afwijkingen in de baarmoederholte. Ook wordt er bloed afgenomen om de basale hormonen te bepalen. Op cyclusdag 10, 11 of 12 wordt er weer een echo gemaakt om te kijken of er al een eiblaasje aan het groeien is.

Afhankelijk van de grootte van het eiblaasje komt u nog eens terug voor een echo, net zolang totdat het eiblaasje groot genoeg is en er sprake is van een rijp eiblaasje. Ook kan het zijn dat u wordt gevraagd ovulatietesten te doen, vlak voor de eisprong zal deze positief zijn. Hoe u thuis ovulatietesten kunt doen, zal door één van de fertiliteitsassistentes aan u worden uitgelegd.

Samenlevingstest bij heterorelatie

In een heterorelatie kan, op het moment dat er echoscopisch een rijp eiblaasje te zien is, eventueel een samenlevingstest worden afgesproken voor de volgende ochtend.

Dit houdt in dat u de avond vóór de samenlevingstest gemeenschap hebt na 23.00 uur. De volgende ochtend (ongeveer 9 uur na gemeenschap) komt u op het spreekuur en zal de arts een speculum (spreider) inbrengen. Op die manier wordt de baarmoedermond in zicht gebracht. De arts 'poetst' eventueel met een droog gaasje en neemt wat slijm uit de baarmoedermond (dit doet geen pijn). Vervolgens verwijdert hij het speculum en kijkt hij met de echo of het rijpe eiblaasje nog aanwezig is. Daarna gaat de arts naar het laboratorium en bekijkt onder de microscoop of er in het slijm goed bewegende zaadcellen te zien zijn. Ook meet de arts de zuurgraad van het slijm.

Na dit onderzoek krijgt u meteen de uitslag:

Als de samenlevingstest positief is (dat wil zeggen dat er bewegende zaadcellen zijn gezien en dat de zuurgraad van het baarmoderslijm goed is) en als er nog geen eisprong is geweest, dan komt u na twee dagen terug, net zolang totdat met behulp van de echo de eisprong is aangetoond.

Als de samenlevingstest negatief is (dat wil zeggen dat er géén bewegende zaadcellen zijn gezien en/of dat de zuurgraad van het baarmoderslijm niet goed is) en als er nog geen eisprong is geweest, dan wordt de samenlevingstest na twee dagen herhaald. Is deze tweede samenlevingstest positief, dan worden er om de dag echo's gemaakt totdat er een eisprong is aangetoond. Is ook de tweede test negatief, dan wordt vervolgens alleen het eiblaasje vervolgd door middel van een echo totdat hij gesprongen is.

Bloedprikken en evaluatie van de cyclusanalyse

U wordt verzocht om ongeveer zeven dagen na de eisprong/ positieve ovulatietest bloed te laten prikken. Een laboratoriumformulier wordt meegegeven, zodat u dit in een laboratorium bij u in de buurt kunt laten prikken.

Er wordt dan het hormoon progesteron bepaald. Hieruit kan worden afgeleid of er sprake is geweest van een goede eisprong.

Vervolgens komt u terug voor een evaluatiegesprek bij uw behandelend arts, die de uitslagen met u bespreekt en het verdere plan met u bespreekt.

Het kan ook voorkomen dat het eiblaasje niet springt. Dit zal uw behandelend arts vanzelfsprekend ook met u bespreken.

Geen of onregelmatige cyclus

Is er bij u sprake van geen of een onregelmatige cyclus, dan kan de arts u tabletten (Clomid®) voorschrijven, om een eisprong te bewerkstelligen. Deze tabletten slikt u 's avonds vanaf cyclusdag 3 tot en met cyclusdag 7. Bovendien maakt u een afspraak voor een vaginale echo op de 10e, 11e of 12e cyclusdag. Daarna is de gang van zaken zoals hier boven beschreven.

Tot slot

De tekst in deze brochure is bedoeld als aanvulling op het gesprek met uw arts van Nij Barrahûs. Heeft u na het lezen van deze brochure nog vragen of wilt u meer informatie, dan zal de arts u tijdens uw afspraak graag te woord staan. Het kan handig zijn uw vragen van tevoren op papier te zetten.